

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מב.

עין משפט נר מצוה

א ח מ"י פ"ע מהלכות
טומאת מת הלכה יא:
ב ב מ"י פ"ח מהל'
עבודת כוכבים הלכה
ט סגנון לאותו כ"ט ט"ש"ע
י"ד סימן קמ"ט סעיף א:
י"ג מ"י שם ט"ש"ע שם
סעיף א:
יא ד"ד מ"י שם ט"ש"ע שם
סעיף א:
יב ה"ה מ"י שם הלכה י'
ט"ו ט"ש"ע שם סעיף י'
יג ו' מ"י שם הלכה ט'
ט"ו ט"ש"ע שם סעיף ב'
[ט"ו ט"ש"ע א"ח כ"י תקפו
סעיף ג]:
יד ו' מ"י שם הלכה י'
סגנון שם:
טו ה"ה מ"י וסגנון שם
ט"ו ט"ש"ע י"ד סימן
קמ"ט סעיף י'
טז ו' מ"י שם ט"ש"ע שם
סעיף א:
יז ו' מ"י שם הלכה ו' סגנון
שם ט"ש"ע י"ד שם
סעיף ד:

ש"ל מציק אחד. פ"ה אנס ובתוספתא גרס מוסק פירוש מוסק
זמנים: **ובא** כהן והצייץ בו. אותו כהן שוטף היה לאפילו
לקדושים אינו מטמא לנפלים דבעינן דומיא לדביו ואינו (כדאיתא
במ"כ ועיין מוס' פסחים ונדלה): **לידע** אם זכר וכו'. ושפחה
מטמאה בלידה (ו' וכן משמע בפרק רבי

מזיק. גברא אלמא וישראל הוה: והצייץ בו. על שפת הנזר לידע
אם זכר: כהן. חכס ומורה הוראה הוה ומכיוון להורות לה ישיבת
ימי הטומאה וימי טהרה: **נדרגס.** נשנן ארמי אפא: **מזויין** אם.
וכבר אכלוהו או גררוהו לחור שלהן ולא איהל כהן זה על המת:

של מציק אחד ברימון שהטילה נפל לבור
ובא כהן והצייץ (ו) לידע אם זכר אם נקבה ובא
מעשה לפני חכמים וטיהורוהו מפני שחולדה
וברדלס מצוין שם והא הכא דודאי הטילה
נפל ספק גררוהו ספק לא גררוהו וקאתי
ספק ומוציא מידי ודאי לא תימא הטילה
נפל לבור אלא אימא "הטילה כמין נפל
לבור והא לידע אם זכר אם נקבה הוא קתני
ה"ק לידע אם רוח הפילה אם נפל הטילה
ואת"ל נפל הטילה לידע אם זכר אם נקבה
ואיבעית אימא כיון שחולדה וברדלס מצוין
שם ודאי גררוהו או תיביה מצא תבנית יד
בהן נעבד אמאי הא שברים נינהו הא
(ו) הרגמה שמואל בעומדין על כסיסן או תיביה
(ז) עובד כוכבים ימבטל עבודת כוכבים שלו
וישאל חברו דיישראל אינו מבטל עבודת
כוכבים של עובד כוכבים אמאי תיהו
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה (אמר
אביי שפחסה וכי פחסה מאי הווי והא תנן
ה"פחסה אע"פ שלא חסרה בטלה הני מילי
דפחסה עובד כוכבים אבל פחסה ישראל
לא בטלה ורבא אמר לעולם כי פחסה
ישראל נמי בטלה אלא גזרה ד'דלמא מוגבה
לה והדר מבטל לה והווי עבודת כוכבים
בזמנא דבישראל ויכל עבודת כוכבים ביד ישראל
אינה בטלה לעולם או תיביה (ו) עבו"ם
ישהביא אבנים מן המרקולים וחיפה בהן
דרכים וטרטיאות מותרות וישראל שהביא
אבנים מן המרקולים וחיפה בהן דרכים
וטרטיאות אסורות אמאי תיהו כעבודת
כוכבים שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (ו) עובד כוכבים ששייפה עבודת
כוכבים לצרכו היא ושיפוייה מותרין לצרכה
היא אסורה ושיפוייה מותרין ביישראל
שישיפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין
לצרכה היא ושיפוייה אסורין אמאי תיהו
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה הכא
נמי כדרבא איתיביה (ו) רבי יוסי אומר ישוחק
וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף היא
נעשה זבל וכתוב ולא ידבק בידך מאומה
מן החרם אמאי תיהו כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה רבי יוסי בן יסיאן אומר מצא צורת
דרקון וראשו חתוך ספק עובד כוכבים התכו
ספק ישראל התכו מותר ודאי ישראל
התכו אסור אמאי תיהו כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (ו) רבי יוסי אומר אף לא ירקות בימות
הגשמים מפני שהנבייה נושרת עליהן אמאי
תיהו כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה
שאני התם דעיקר עבודת כוכבים קיימת
והא

כמין נפל וספק ספיקא היא דשמא
לא נפל היה אלא ספיר מלא רוח:
לידע אם רוח הפילה. ולא משז עליו
ימי טומאה וטהרה. אם נפל הפילה:
ואם סמלי נומר וכו'. ואם יראה שהוא
נפל עדיין יצח אם זכר אם נקבה:
ודאי גררוהו. שזמקתן בך והא ודאי
הוא: **שלו ושל חזירו.** צין ששניהן
עובדין ליראה אחת צין שזה עובד
לפעור וזה למרקולים. והא דעבודת
כוכבים מותרת ע"י ציטול נפקא
לקמן (ב). מנין לעובד כוכבים שפוסל
עבודת כוכבים וכו': **שפחסה.** הכה
עליה ישראל פטוש עד שנמתעכה
זרמה אצל לא חסרה כלום הלכך
לא צטיל: **והסגן.** גזי עובד כוכבים
פחסה אע"ג וכו': הני מילי פחסה
עובד כוכבים. דגלי דעתיה (ו) ומצוי
ומצטיל לה: **אבל פחסה ישראל לא.**
דלא דמי לעבודת כוכבים שנשתברה
מאליה דהתם אמר אינה נפשה לא
מללה וכו' אצל הכא קצרה עובד
כוכבים לא קפדה עבודת כוכבים
אפחיסה: **ורבא אמר לעולם** כי
פחסה ישראל נמי. הוי ציטול מעליא:
אלא. רבנן גזרו דכל ציטול ישראל
לאו ציטול גזירה דלמא מגבה לה
וקני לה בהגבהה (ו) דכל דבר הפקר
כגון מיליאה נקנית עבודה: **אין לה
צטולה עולמית.** וטעמה גזירה
כדילפינן בפרק ר"י (ו) לקמן (ב). מושס
בסתר (דברים מן): **מרקולים.** יש עכו"ם
שעובדין לגל של אצנים וקורין לה
מרקולים וכל הכא זורק לה אצן
והיא עבודתה: **מוסרס.** שהרי ציטלו
העובד כוכבים סתם לגל: **כדרבא.**
דלמא מגבה לה לכולהו מרקולים
צרישא והדר מצטיל ליה וסותרו:
לצרכו. שצריך לשפאין לה סיק
בשפאיה: **היא ושפאיה מותרין.**
דהא צטולה עובד כוכבים (א) ששיפה
(ו) [לצרכו]: **לצרכה.** ליפומה:
ושפאיה מותרין. דלמזיק זריק להו
ולא פלה להו: **ישראל ששיפה עבודה
כוכבים.** של עובד כוכבים דאי של
ישראל אפי' ששיפה נמי עובד כוכבים
היא ושפאיה אסורין דעבודת כוכבים
דישראל לאו בת צטולי היא: **סיהוי.**
הך דשיפה ישראל לצרכו כעבודת
כוכבים שנשתברה מאליה: **שוחק**
וורה לרוח. הנואל עבודת כוכבים
של מתכת: **אמרו לו אף היא נעשים
זבל.** כלומר הוא מתכוין לאבדה
שלא ינהי ישראל ממנה וגם עתה
יהנה ישראל ממנה שהרי השחקים
נעשים זבל ונאמר לא ידבק בידך
מאומה: **אורס דרקון.** סתמא לעבודת
כוכבים כדתנן במתניתין (דף מ"ב):
ספק עובד כוכבים חסרו. והוי ציטול:
ספק ישראל חסרו. ולא הוי ציטול:
מוסר. דתלינן צעוד כוכבים דהא

מוסף רש"י

ובא כהן והצייץ בו. כהן
חכס היה ומורה הוראות
ומכיוון להורות לה ימי
טומאה וטהרה. אי נמי
דשורה אלו צבתי ועוגמת
במדותיו וזוהי להזהר
ממנה כל ימי טומאתו. ויש
אומרים לידע אומני יהא
ומן הבאת קרבנה אם ילידע
במשמרתו של אלו. ולא
ספירא ל' דשביעל (מור)
[עור] עולה אחת לכוונה
משמרה לא עילי האי כהן
נפשיה לסיב. ועוד שהרי
היא יטולה לאחר קרבנה כל
ומן שמתלה. וגם לאון
לשון חזק נראה. וידע חכס
הוא גלוס הוא כהן להאחיל
לעצור על כל דעותיה
מת. אלא כהן על הארץ
היה או קטן ושגרוה אשה
להרץ ולרמות (דף ט"ו)
אז: כהן קדוש או מבני
הבית היה ועלמותו שם
להרץ לחזק מה טיבו
ותבנין בין טומאת וטהרה
זכר ליתו טומאת וטהרה
ופסח מור מולדה ונדלגס
ספתא מור מולדה ונדלגס
רוח האפילה. שפיר מלא
רוח חזק מתנא לומר נפל
היה כלומר לכל אלה הזכיר
שמה רוח הוא האבד. ואין
כאן לא טומאת זכר ולא
טומאת נקבה ואם אראה
שהוא וליד ירביני לרבות
אם זכר אם נקבה (ט"ו).
ודאי גררוהו. מוחקין כן
בין (ט"ו). בעומדין על
בסיסין. על כהן. מקום
התמוקן להם דכיון
לדאיתביהו התם ודאי פלמי
לשון (לקמן ט"ו). וישראל
אינו מבטל כו'. דעתי"ם
ספסל אלוהי לסיני ולא
ישראל. וכל שכן דישראל
אינו מבטל עבודת כוכבים
דישראל. דאין לה צטולה
עולמית. דהא וסס בספר
מכיל (לקמן ט"ו). פוחסה.
מעשה בקורבנס (לקמן
ט"ו). עכו"ם שהביא כו'
דנטוליהו.
עכו"ם (לקמן ט"ו). וישראל
שישיפה כו' אסורין.
שאין ישראל מבטל עבודת
כוכבים (לקמן ט"ו). וזורה
לרוח. שלא יכפל זה
ישראל ליהנות ממנה (לקמן
ט"ו). אף היא נעשה
זבל. אם חסרה לרוח גם
עמה שם האלה ממנה
עליו נטוין צימות הגשמים
והא

עובד כוכבים ימבטל עבודת כוכבים שלו
וישאל חברו דיישראל אינו מבטל עבודת
כוכבים של עובד כוכבים אמאי תיהו
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה (אמר
אביי שפחסה וכי פחסה מאי הווי והא תנן
ה"פחסה אע"פ שלא חסרה בטלה הני מילי
דפחסה עובד כוכבים אבל פחסה ישראל
לא בטלה ורבא אמר לעולם כי פחסה
ישראל נמי בטלה אלא גזרה ד'דלמא מוגבה
לה והדר מבטל לה והווי עבודת כוכבים
בזמנא דבישראל ויכל עבודת כוכבים ביד ישראל
אינה בטלה לעולם או תיביה (ו) עבו"ם
ישהביא אבנים מן המרקולים וחיפה בהן
דרכים וטרטיאות מותרות וישראל שהביא
אבנים מן המרקולים וחיפה בהן דרכים
וטרטיאות אסורות אמאי תיהו כעבודת
כוכבים שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (ו) עובד כוכבים ששייפה עבודת
כוכבים לצרכו היא ושיפוייה מותרין לצרכה
היא אסורה ושיפוייה מותרין ביישראל
שישיפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין
לצרכה היא ושיפוייה אסורין אמאי תיהו
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה הכא
נמי כדרבא איתיביה (ו) רבי יוסי אומר ישוחק
וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף היא
נעשה זבל וכתוב ולא ידבק בידך מאומה
מן החרם אמאי תיהו כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה רבי יוסי בן יסיאן אומר מצא צורת
דרקון וראשו חתוך ספק עובד כוכבים התכו
ספק ישראל התכו מותר ודאי ישראל
התכו אסור אמאי תיהו כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (ו) רבי יוסי אומר אף לא ירקות בימות
הגשמים מפני שהנבייה נושרת עליהן אמאי
תיהו כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה
שאני התם דעיקר עבודת כוכבים קיימת
והא
ספיקא ויש לומר דיש להמיר יומר צבתי
שצירטס צעוד כוכבים יומר מצישאל שחם
היה מצערה מן העולם וגם אם נשתברה
מאליה שכיח טפי
דעובד כוכבים מבטל לה כשמואלה דמימר
אמר אינה לא מללה נפשה והשתא
איכה תרי טעמא להיתירא אצל כשחתכו
ישראל ליכא אלא חד טעמא להיתירא שיש
לומר שמה כשימלאנה העובד כוכבים
חכותה יצטולה ובהך טעמא לחודה אין
להמיר לרבי יוחנן אף בספק נעבד:
והא

תורה אור השלם
1. ולא ידבק בידך
מאומה מן החרם למען
ישבו יי מקורן אפר וקח
לקר רחמים ורחוק
והדרק פאשר גשע
לאבתך: דברים י"ג

גליון הש"ס

גמ' אבר אביי שפחסה.
עיין לקמן דף מד ע"א
מוס' ד"ה כאן: רש"י
ד"ה אלא וכו' דכל דבר
הפקד. ע"י גמ' אביי כ"י
מקפ"י סק"ה:

רבינו חננאל

(סוגיא) ישראל שפחסה
לעבודת כוכבים של
עובד כוכבים כלומר רצף
צורתה ואינה ניכרת כלל
אלא כאילו טס בעלמא
היא לא בטלה מי"ט
הוינן דלמא מגבה ליה
ישראל וכיון דמגבה ליה
קנאה וכי הדר מבטל לה
היא לא עבודת כוכבים
שהיא ישראל ועבודת
כוכבים ביד ישראל אין
לה בטלה עולמית.
תוב אקשי מן אבני
מרקולים שהביא ישראל
וחיפה בהן טרטריות כו'
ומן ישראל ששיפה עבודת
כוכבים ושנינו בכליהו
הוינן דלמא מגבה להו
וקני להו בחבבה והם
עדיין בחוקתן וכיון
דקנאם אע"ג דבתר הכי
נשברו לא בטלי כדרבא
דאמר עבודת כוכבים של
ישראל לא בטלה לעולם.
ומותבין תוב אף לא
ירקות פי' אין זורעין בתות
האשריה ירקות ימות
הגשמים מפני שהנבייה פי'
עלי האשריה נובלת על
הירקות והוה להו לזבל
במצאו הירקות גזילות
מן העבודת כוכבים.
ואמאי תיהו זה הובל
שנפל מן האילן כעבודת
כוכבים ששנתבה
מאליה. ופרקינן שאני
התם דאשריה היא עיקר
של אילן קיימת.